Landschapsvereniging "De Kringloop"

Vogelcursus 2016.

door Leo Koster

Rond 19.30 uur op vrijdag 1 april 2016 heet onze voorzitter, de heer Jan Hermans, in de centrale ruimte van de basisschool Triangel te Linne, ruim 50 personen hartelijk welkom op de informatieavond. Trots als een pauw mag hij met zijn eigen veren pronken, want de **vijf en twintigste "**Minicursus vogels herkennen" staat op het punt te beginnen. "Een unicum dat geen enkele natuurvereniging in Limburg ooit heeft gehaald", aldus Jan en daar mag hij best trots op zijn. In totaal hebben zich 62 personen opgegeven. Bij binnenkomst krijgen de cursisten, afhankelijk van de status van de cursist "beginner" c.q. "gevorderde" een prachtig cursusboek, een deelnemerslijst, een streeplijst. De informatieavond is al jaren ongeveer gelijk, iets over de te bezoeken gebieden, de vogeltopografie en krijgen diverse ecologische vogelgroepen ook nog na de pauze veel aandacht. De alom bekende quiz liet deze avond verstek gaan.

De Doort. Op zondag 3 april en om 07.00 uur worden door Jan de eerste groepen op pad gestuurd. Antoinette is bereid om de streeplijst bij te houden en korte notities te noteren zodat ik later een verslagje kan maken. We wandelen langs de Doorderweg en steken de Middelsgraaf over. Binnen het zwarte scherm zal de ongeveer 7 km lange Middelsgraaf op de schop genomen worden. We gaan het eerste graspad links in. We genieten zowel van de Groene- als van de Grote bonte specht en de Zwartkop met zijn heldere zang. De Boomklever en de Winterkoning (klein Jantje) zijn deze morgen ook erg actief. We komen bij de kleiputten, op het water; Futen, Krak-, Kuif- en Wilde eenden, Meerkoeten en een enkele Waterhoen. Een Knobbelzwaan zit op het nest, twee meter rondom het nest heeft de Knobbelzwaan het Riet afgebeten en daarmee haar nest gemaakt. Achter een bruggetje ligt een verhoogde akker met daarop enkele Grauwe- en Nijlganzen. We komen bij de Middelsgraaf, we gaan naar links stroomopwaarts. De langs het

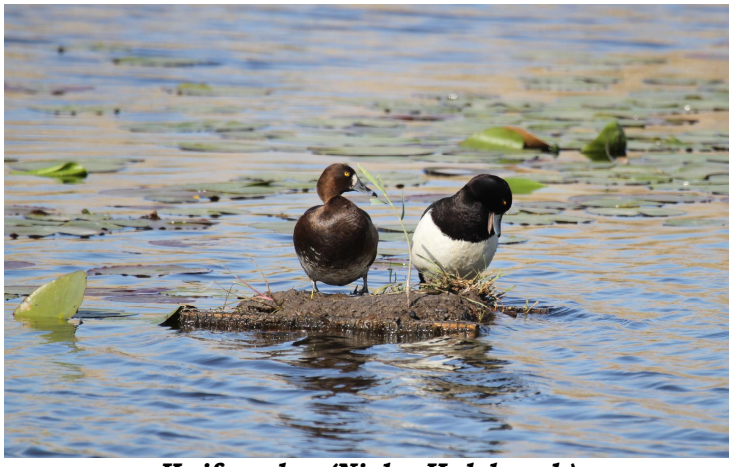

Kuifeenden (Nicky Hulsbosch)

scherm staande en genummerde emmers worden door diverse ogen bekeken. In een enkele zit een Bruine kikker, in een andere één Kleine watersalamander en in weer een ander een dofzwarte Reuzengoudhaan (bloedspuwer), doch ondanks mijn treiterijen hij "bloedt" niet. Op de Doorderweg gaan we naar links en dan het eerste graspad rechts, we gaan het bos uit, een open vlakte tegemoet. Links horen we het geluid van twee Grote bonte spechten. Twee "hese" Nijlganzen met die opvallende witte plek op hun vleugels zetten de landing in, dan zijn vaak de witte vlekken niet meer te zien. Een opgewonden Antoinette roept opeens "twee Houtsnippen", het blijken een koppeltje Patrijzen te zijn. In mijn ogen de mooiste waarneming van deze morgen. Langs de bosrand stiefelt een Fazanthaan. We wandelen door een vrij nieuwe aanplant, we horen het gekèkker van de Havik. We wandelen langs de achterzijde van de monumentale hoeve De Horst uit 1801 met heel veel oude Tamme kastanjes. We wandelen langs de Horsterplassen met ongeveer 10 mannetjes van de Slobeend, enkele paartjes Kuifeenden, Aalscholvers, Blauwe reiger en Grauwe ganzen, in de hoek van de plas het roerloze lijfje van een Canadese gans. We komen weer bij de Middelsgraaf, uit een emmer haal ik opnieuw een Reuzengoudhaan, als ik deze ook een beetje treiter stoot hij/zij een rode druppel vocht uit de mond, dit doen ze om vogels af te schrikken. Dan ziet Antoinette twee foeragerende Groene spechten in een hoek van de wei. Bij één ziet ze duidelijk een deels rode baardstreep, we denken dat hier een paartje Groene spechten een mierennest aan het plunderen is. Een miauwende Buizerd zoekt naar thermiek. Dan horen we de "vijfde van Beethoven", het is de Geelgors. Tussen het Riet zit weer een Knobbelzwaan op het nest. Rond 10.00 uur zijn we weer terug bij de auto's. Op de streeplijst staan 39 kruisjes.

Munnichsbos. Op deze zondagmorgen, 17-04-2016, komen we om 07.00 uur bijeen op de parkeerplaats van de fanfarezaal in het Reutje. Omdat Jan naar India is wordt de groep 1 van de beginners geleid door mij. We mogen van Lei als eerste vertrekken. Huismussen, Koolmees en Kauwtjes worden als eerste genoteerd. In een nog kale boom het bolvormige nest van de Ekster, in een andere boom zit een Torenvalk. We wandelen richting Aerwinkel, we hebben zicht op het fraai gelegen kasteel Aerwinkel ontworpen door Pierre Cuypers. We horen de Boomklever en de repeterende zang van de Zanglijster. We horen de "lach" van de Groene specht, ook wel Maarts veulen genoemd. Een deel van het pad is erg drassig. Hier zien enkelen de Middelste bonte specht, opvallend aan deze specht de roze buik i.p.v de duidelijk vuurrode onderstaart van de Grote bonte specht. Als we de Vlootbeek oversteken vertel ik een deel van mijn observatie van de Middelste bonte specht in mei 1997. We steken een oude weg over, dit pad is erg drassig en dan zijn we weer in het oude bos van Munnichsbos. We horen het *siep-siep-siep-siep*-geluid van de Fluiter en wat later het hoge en herhaalde geluid *kie-kie-kie-kie* van de Kleine bonte specht. Maar we

Putter (Nicky Hulsbosch)

horen ook geklop, het geklop is van de Zwarte specht die de binnenkant van haar nestholte aan het vertimmeren is. We horen en zien de Bonte vliegenvanger. We wandelen naar de hoeve Munnichsboshof, muurankers tegen het woonhuis tonen het jaartal 1737. Op het dak van deze hoeve zit een Witte kwikstaart, Boerenzwaluwen vliegen via de poort de oude tiendschuur binnen. We wandelen via een fraaie Eikenlaan langzaam richting startplaats, hier houdt zich nog een Geelgors en Putter op. We wandelen Reutje binnen, Exact 10.00 uur zijn we op de parkeerplaats. Op de streeplijst staan 41 kruisjes.

Vlodrop-Station. Op zondag 8 mei (Moederdag) vertrekken we vanaf de parkeerplaats te Vlodrop-Station. Jan Hermans is er nog niet. Ik ontferm me weer over groep 1 van de beginners. We gaan een stuk parallel aan de IJzeren Rijn. We horen de "lach" van de Zwarte specht die ons in het begin regelmatig "uitlacht" en we horen de Fluiter. We ontdekken een Grauwe gans in het topje van een boom, niet alledaags. We komen bij een Amerikaanse eik, eronder heel veel dennenappels die "bewerkt" zijn, we staan onder een spechtensmidse. In een Douglas ligt op wat zijtakken het horst van de Havik, in het nest zijn duidelijk donsveertjes zichtbaar. Op het kerkhof zien we het mannetje van de Zwartkop met nestmateriaal in zijn snavel. We wandelen langs de afrastering van de Meru. Ik hoor de Bonte vliegenvanger. We komen bij de voormalige roeivijver, in het prieeltje draag ik het gedicht voor van "Moederdag" van Ton Valkenburg en het gedicht "Ik zou willen dat ik kon zweven" van Monica. Hier krijgen we de Grote gele kwikstaart fraai in beeld. Via een doorgang door een hoog opgeschoten Taxushaag wandelen we weer verder. Links uit het bos de geluiden van de Fluiter en die van de Tuinfluiter. We komen bij een open vlakte, op deze nog enigszins kale vlakte zien we de Grote lijster en twee Boompiepers. Tegen een dode, kromgebogen Acacia ziet Antoinette een wat vlekkerige vogel zitten, ze zegt direct "ik zie een Draaihals". Na wat zoekwerk krijgen wij de vogel ook in beeld. Is het geen Zanglijster? Neen, de borst is lichter van kleur, de houding van de kop vind ik ook wat typisch. Om 100% zekerheid te hebben, staan we helaas toch te ver weg. Maar we zetten hem/haar toch op de streeplijst. Een Sperwer mannetje verdwijnt in een boscomplex. We komen bij een schuilhut en de Sechs-eichen. In een klein poeltje op het pad, probeert een Zanglijster een bad te nemen. In Dalheim gaan we rechts, tot mijn verbazing hoor ik daar het hoge geluid van het Goudhaantje, ons kleinste vogeltje, de Groenling is hier ook van de partij. We komen Am Deutschen Eck, via een tunnel onder de IJzeren Rijn door wandelen we richting Dalheimer Mühle. Rechts is duidelijk kwel zichtbaar, Gele dotters en Pinksterbloemen fleuren hier de zaak wat op. We horen een vlugge roffel, als iemand die roffel weer hoort lopen we nog eens terug. En jawel in het topje van een dode boom zit onze kleinste specht, de Kleine bonte specht, heeft wat rood op zijn kop,

Fluiter (Nicky Hulsbosch)

het is een mannetje. We komen bij de molenvijver, bij de molen lees ik voor uit eigen werk; de “Dalheimermolen”. Op het dak van de molen zit een Grote gele kwikstaart. We wandelen weer Nederland binnen en via een knuppelbrug vervolgen we onze route. Iets na 10.00 uur bereiken we weer de parkeerplaats. Op de streeplijst staan 40 kruisjes.

Linnerweerd. In Linne wordt op zondag 22 mei 2016 de afsluitende excursie gehouden. Onze voorzitter, Jan Hermans, is weer heelhuids uit India teruggekomen. Klokslag 7 uur mogen de eerste groepen vertrekken. “Graag om 09.15 uur weer terug in de Triangel”, aldus onze voorzitter. Een suggestie vind ik goed om via de Sint Martinuskerk naar de Maas te wandelen, onderweg noteren we o.m. Kauw, Ekster, Houtduif, Turkse tortel, Holenduif, Groenling, Huismus, Kraai en Merel. We krijgen de Zanglijster in beeld, tegen de stammen van enkele Populieren klimmen Boomklevers, we horen een Grasmus en komen bij de nieuwe loop van de Vlootbeek waar iemand gehoord heeft dat daar de IJsvogel zich zou ophouden. Als we verder lopen begint het lichtjes te regenen en proberen donder en bliksem ons tegen te houden. We besluiten echter toch richting Maas te wandelen. Links op een weiland diverse Grauwe ganzen. Dan krijgen we heel even een IJsvogel in beeld die naar de Vlootbeek vliegt. We wandelen parallel aan de Maas, enkele Aalscholvers vliegen laag over de Maas, een paartje Krakeenden zet de landing in op de Maas en een paar Blauwe reigers vliegen langs de Maasoever. Dan weer een IJsvogel die ook de Maas opzoekt, links horen we de Graspieper en rechts de zang van de Veldleeuwerik. Tegen een afgekalfde Maasoever vliegen Oeverzwaluwen in en uit uit zelf gegraven nestgangen. Dan worden twee IJsvogels gesignaleerd, fraai krijgen we deze schitterende visser in beeld, dan weer de oranjekleurige borst, een andere keer de blauwe rug met in het midden een lichtblauwe streep. In de buurt van een Wilg zit het nest. Een Sperwerman vliegt voorbij met een prooi in zijn poten. In de Maas: Wilde eenden, een Meerkoet en een paartje Knobbelzwanen. Rechts zingt een eenzame Putter, links vanaf Huis Ravenburg het klagende *dzwèèh* van de Groenling. We wandelen richting Ploegshof, geen Steenuiltje in de boogvormige opening van de schuur. We zoeken de grote Maïsvlakte af, helaas geen Patrijzen te vinden, wel een overvliegende Buizerd. Via een Platanenlaan en voorbij Huis Ravenburg wandelen we langs laagstam boomgaarden. Als we de fruitbomen voorbij zijn, zien we op het land een paartje Nijlganzen. Op de akker vliegen enkele Kievieten. Ik ruik de geur van appeltjes, langs het pad groeit een roos, het is de Egelantier. Nog eens op zoek naar de IJsvogel, helaas, geen “blauwe diamant”, maar wel een “biddende” Torenvalk en het geluid van de Scholekster. Als we bij de St. Martinuskerk, de pastorie (1869) en een voormalig café zijn, draag ik het gedicht voor over de “knonne-zate” Sjang. Tijdens deze voordracht genieten we van de zang van de Zwarte roodstaart. Op onze

Graspieper (Nicky Hulsbosch)

streeplijst staan 48 kruisjes. Het totaal voor de vier buitenexcursies betrof 78 soorten. We wandelen naar de basisschool Triangel waar voor ons tafels op en top gedekt zijn, bij elke stoel een onderlegger met afbeeldingen van vogels en “25 jaar vogelcursus”. Op de fraai uitgevoerde onderlegger staan 120 vogels afgebeeld, hiervan hebben de groepen waarmee ik gewandeld heb er 73 van gezien/gehoord. Dat ons lid Marcel Verwijlen creatief met penseel, stift of pen kan omgaan, wisten we al, een aantal prachtige werken van hem sieren de wand. Na een kort woord door onze voorzitter genieten we van het heerlijke ontbijt. Uiteraard mag ook de Limburgse vlaai niet ontbreken, helaas glijden voorgesneden vlaaistukken niet in de kelen van de aanwezigen, maar van het bord. Tom Storcken leest een leuk verhaal voor over de Ringmus, er worden kopieën uitgereikt met daarop 8 coupletten en een refrein in het Mofers dialect. Jo van Pol pakt ondertussen zijn gitaar en de eerste tonen vullen de gemeenschappelijke ruimte van de Triangel. Jo heeft op een ongelooflijke manier een leuk, humoristisch en waarheidsgetrouw lied gecomponeerd, petje af! Jan Vandewall vindt de Landschapsvereniging “De Kringloop” een topper. “Mit de kieker in de handj, koekeloere mit verstandj, det vogele, det sjüp toch eine bandj”. Deze afsluitende woorden van het lied van Jo van Pol bevestigen de mening van Jan Vandewall. Lei Hulsbosch bedankt de gidsen en uiteraard Jan Hermans. Een pluim voor de organisatie die voor dit heerlijke ontbijt heeft gezorgd. Ik verlaat tijdig de Triangel omdat mijn kleinzoon vanmorgen zijn eerste communie ontvangt en ……cadeautjes.